

Soulad s právním rámcem a pravidly pro veřejnou podporu	ANO
---	-----

Doc.Ing. Jiří Krechl, CSc.
Říjen 2020

Kontrolní list			Prio.	Ideal	Autor v1	Poznámka
Aktualnost	A1	Podpora výzkumných témat reagujících na nové výzvy	9	9	9	Hlavní přednost koncepce programu SIGMA spatřuji v možnosti pružně reagovat na okamžité výzvy celospolečenské potřeby, ale i zachycení emergentních globálních témat, pro která je v národní výzkumné komunitě dostatečné kritické množství expertízy schopné rychlého rozvoje.
	A2	Spolupráce výzkumné a aplikační sféry	9	9	9	Obecný rámec spolupráce výzkumné a aplikační sféry je nastaven dobře a ověřen v mateřských programech, které předcházely (například Alfa, Epsilon, NCK). V konkrétních výzvách bude potřebné udržet takové zadávací podmínky, které donutí obě sféry k prokazatelně účinné spolupráci, tedy že výzkumná organizace nebude pouhou ozdobou prostého inženýrského díla bez prvků výzkumné nejistoty a naopak účast firmy clonou pro zastřený základní výzkum.
	A3	Aplikační potenciál výstupů/výsledků projektů	9	9	9	Zkušenosti z minulých programů nasvědčují, že je aplikační potenciál často s různou mírou demagogie ohýbán a formalizován. Deklarace aplikačního potenciálu by měla být v maximální míře vedena doložitelným dopadem, což lze zjednodušit na odpověď "kdo to chce, proč a k čemu
	A4	Navazování dlouhodobých spoluprací	9	9	9	Potenciál pro dlouhodobé spolupráce spatřuji v DC3. Považoval bych za užitečné nastavit textaci výzev tak, aby v daném tématu byl umožněn vznik vždy jen jediného konsorcia. Tematická duplicita je výstražnou zkušeností z CK a vede k zbytečnému tříštění sil a expertízy.
	A5	Budování mezinárodní spolupráce ve VaVal	9	9	9	Budování mezinárodní spolupráce je dlouhodobou bolestí národního VaVal. Nízká účast v komunitárních programech - v době náběhu programu SIGMA Horizon Europe - je především dána relativní dostupností národních prostředků, a to zejména v rezortních programech. Cofundové výzvy jsou velmi žádoucí, protože účastníkům poskytují jakousi jistotu domácího hřiště. Pokud jde o pokračování programu Delta2, vidím neblahou souvislost v tom, že program Eureka, svého druhu zrcadlový obraz, je administrován MŠMT a bylo by vhodné ho konečně (po vzoru KAPPA) podřídit TAČRu.
	A6	Aplikovaný výzkum a inovace v regionech	9	9	0	Regionální (krajské) členění České republiky je do značné míry umělé, vyvolané politickou objednávkou. Kvalitní aplikovaný výzkum vyžadující spolupráci, podle mého soudu, regionální hranice překračuje, resp. si jich nevšímá. Podíl projektů, které by měly výhradně regionální omezení bych očekával minoritní. Větší smysl bych spatřoval v situaci, kdy regionální autority (finančně) podpoří svého regionálního účastníka ve schematu, které má ale nadregionální
	A7	Podpora začínajících výzkumníků	9	9	9	Podpora začínajících výzkumníků, tak jak ji známe z programů Zéta a Gama, je věc provádě důležitosti a svým rozsahem a koncepcí byla dosud ve schématech národního VaVal ojedinělá. Podíl na indikativním rozpočtu se mi zdá v DC3 nízký.
	A8	Multioborovost	9	9	9	Právě multioborovost je to, co odlišuje program SIGMA od programů rezortních (v kterých se do omrzení potkávají stále stejní řešitelé). Je to vynikající příležitost stanovit tematicky výzvy tak, aby řešení musela vznikat na hraně oborů.
	A9	Zapojení principů odpovědného výzkumu (RRI)	9	9	0	Praktická aplikace principů odpovědného výzkumu má tendenci sklouzávat k akcentu genderové dimenze, v koncepci programu SIGMA naopak vypadá jako odkladiště rozmanitých prvků, které se jinak nevešly. V každém případě by měla být implicitní součástí všech dílčích cílů ve smyslu etiky, transparentnosti, rovných příležitostí a šetrnosti ke zdrojům.
	Suma 1 část, absolutně	0	729	567		
	Suma 1 část, relativně, %	0	100	78		
Zpracování	Z1	Analýza řešené problematiky	3	9	9	Program SIGMA logicky navazuje na předcházející programy Technologické agentury (Alfa, Epsilon, Zéta, Gama, NCK, Beta) a bere si z nich potřebné zkušenosti. Bude se muset vymezit k programům rezortním, což nebude snadné. Hlavní předností bude schopnost mezioborového přesahu. Společenský význam je nesporný, ale nesmí být rozmělněn akceptováním vágních nebo měkkých dopadů.
	Z2	Specifikace cílů	8	9	9	Koncepce jasně vyjmenovává, jaké změny má být prostřednictvím programu dosaženo. Ekonomický přínos by bylo vhodné ověřit prostřednictvím kontrafaktuální analýzy, například na vzorku subjektů s podobnou historií, ale z programu nepodpořených. Celkový společenský příspěvek má ovšem řadu neměřitelných ale pozitivních dopadů, například v podpoře začínajících výzkumníků nebo společensky odpovědnému přístupu, který kodifikuje do normy.
	Z3	Stanovení přínosů a dopadů	9	9	9	Program správně akcentuje nutnost metricky podle dopadů, které definuje především jako ekonomický přínos pro subjekt samotný, sektor ekonomiky nebo zvýšení kompetencí v případě výzkumných organizací. Rozhodně nesmí sklouznost při ex post hodnocení ke vstupním parametrům, jako jsou vynaložené prostředky, počty proškolenýchh osob, vytvořené metodiky bez doloženého zájmu o jejich aplikaci a podobně.
	Z4	Model intervenční logiky	7	9	9	Intervenční logika je srozumitelně propracována a navázaná na indikátory. Domnívám se, že významnou roli zde hraje motivační účinek, čili otázka, zda by podpořený subjekt do řešení vstupoval bez vidiny beřejné podpory.
	Z5	Vazba na priority	7	9	3	Vazbu na priority je těžké definovat v situaci, kdy se těch velmi hmatatelných zmocnily programy rezortní. SIGMA by tedy měla vsadit především na svoji flexibilní a multioborovou strukturu.
	Z6	Zdůvodnění výdajů	7	9	9	Celková suma výdajů je patrně maximum možného. Osobně bych akcentoval zvýšení výdajů na podporu začínajících výzkumníků v DC3, a to absolutně anebo alespoň relativně, například na úkor DC6. Obecně lze konstatovat, že návrh rozpočtu, i v letech, je řádně zdůvodněn a v souladu s klíčovými předpisy.
	Z7	Definování aktivit a příjemců	4	9	9	Přesné vymezení způsobilých uchazečů a další parametry budou předmětem přípravy jednotlivých veřejných soutěží. V obecné rovině je definice způsobilých nákladů, příjemců a podporovaných aktivit nastavena vhodně, je řízena platnými předpisy a opírá se o zkušenosti z předchozích programů. Rozlišuje mezi charakterem a velikostí podpořených subjektů.
	Z8	Vymezení způsobu realizace	3	9	9	Vymezení způsobu realizace je erudované a nezapře rozsáhlou zkušenost z programů, které jsou předobrazem programu SIGMA.
	Z9	Způsob hodnocení a výběru projektů	7	9	9	Kriteria hodnocení jsou zřejmá, nesnadné bude vzhledem k šíři programu sestavit dostatečný zásobník hodnotitelů, kteří budou současně kvalitní a nepodjatí.
	Z10	Způsob monitorování	3	9	3	Indikátory jsou stanoveny vhodně, ale dosáhnout správné vypořídací hodnoty nebude snadné zejména pokud jde o skutečné dopady, které je často obtížné vystihnout jednoduchou numerickou korelací.
	Z11	Definice rizik spojených s realizací	2	9	9	Rozbor rizik je realistický, ale domnívám se, že podceňuje význam kvality projektů a to jak v návrhu, tak v realizaci. Naopak riziko nízkého zájmu žadatelů by sice programu nesvědčilo, ale společenský dopad by rozhodně nebyl devastační. Může také dojít k vyšší atraktivitě rezortních programů, které pro svoji fokusovanou tematickou podstatu představují často nižší riziko neúspěchu.
	Suma 2 část, absolutně	0	540	480		
	Suma 2 část, relativně, %	0	100	89		
Hodnocení	H1	Využití zkušeností z předchozích programů	3	9	9	Zkušenosti jsou využity bezezbytku.
	H2	Výchozí hodnocení návrhu programu	5	9	9	K dispozici je velmi kvalitně zpracované ex-ante hodnocení, které obsahuje řadu doporučení.
	H3	Vypořádání a zapracování připomínek	7	9	9	Doporučení hodnotitele, který zpracoval ex-ante hodnocení byla (s jednou výjimkou) při revizi konceptu programu respektována.
	H4	Metodika hodnocení programu	9	9	9	Metodika hodnocení respektuje intervenční logiku, důraz by měl být kladen především na dopady, což je v mnoha případech obtížné jednoduše kvantifikovat jedním parametrem. Lze očekávat, že ve čtrnáctileté budoucnosti programu nebude metodika hodnocení rigidní, ale postupně uzavírané výzvy přinesou inspiraci pro její vylepšení pro ty následující.
	H5	Datová základna pro hodnocení programu	6	9	3	Datová základna pro kvantitativní hodnocení je bezesporu kvalitní a robustní (STARFOS resp. RIV). Složitější bude hodnocení skutečných dopadů, které se zřejmě neobejde bez rozsáhlé kontrafaktuální analýzy s využitím modelových příkladů nepodpořených subjektů a rovněž terénního výzkumu.
	H6	Plán a rozpočet hodnocení programu	4	9	9	Rozpočet je podrobný, ale nesdílím optimismus, který počítá s růstem HDP jako jedním z jeho zdrojů.
	Suma 3 část, absolutně	0	306	270		
	Suma 3 část, relativně, %	0	100	88		
	Suma celkem, absolutně		1575	1317		
	Suma celkem, relativně, %		100	84		

Prio.: (0 - 9), 0=min, 9=max
Korelace: 0,1,3,9; 0=není korelace, 9=úplná korelace

Nevyhovující < 30%
Upravit 31%-79%
Doporučit k realizaci >79%

